

per angelos eò translatum è Palæstina fuerit, cum propter variorum scriptorum hac de re testimonia, tum miraculorum crebritatem, quibus locus iste jam tot seculis inauguratur & illustratur indies. Apparent passim donaria votiva per templi parietes, columnas, fornices atque tholos circumquaque suspensa, veluti statua, signa, imagines, arma, exuvia, vestes, aliaque instrumenta infinita, simul cum tabulis pictis scriptisque. Vberiore hujus templi descriptionem vide apud Horatium Tursellinum Societatis Iesu in historia Lauretana, Leandrum, aliosque. *Lauretana* dicitur ab *Laurea Silva* quæ olim hic fuisse perhibetur. Episcopatus floret dignitate.

Ad Musonem porro in colle, cujus radices adluit amnis, x ab mari milliariibus, antiqua vitur & Episcopalis civitas *Auximum*, quæ vulgo *Osno*. Hinc *Auximates* Plinio. Meminerunt, ut *Colonia*, multæ inscriptiones. *Auximati Caseo* inter laudata genera gloriam tribuit Plinius. Summam loci antiquitatem testantur passim plurima nuper reperta hic Epitaphia & Elogia. Occupat *Auximi*, patriæ Urbis, principatum superioribus annis Bocalinus Guzonius: sed gravissima, Ioannis Galeatii Sfortiæ, Mediolani Ducis ope, pressus obsidione, tandem se suaque omnia Pontifici dedere est coactus.

Supra *Auximum* offert se *Cingulum* ad Musonem, hodie *Cingulo*. Condidit T. Labienus, qui C. Cæsaris Proconsulis Legatus in Galliis longo bello tantum sibi corraferat ex prædis divitiarum, ut opidum hoc privata impensa condiderit. Inter *Cingulum* & *Auximum* honestum est opidum *Staphilum*; infraque inter colles montemque Apennino vicinum Castellum vetus *Rapirum*. Deinceps in ora III P. M. ab Ostio Musonis Urbis fuit *Humana*. Sic *Mela* dicta, quæ *Numana* Plinio. Ab Siculis conditam notat Plinius. *Humana* hodie vocatur, Episcopali dignitate celebris. Non procul hinc *Silolum* est opidum, vino nobile. Altero ejus Promontorii latere Castellum *Ficardum* est.

Sub Cumero Promontorio ANCONA est, ut antiquitate, sic & opibus, pulchritudine, atque emporio, propter portus commoditatem, celeberrimo, famosa & insignis; ideoque Græcorum, Illyricorum, ac Pannonum, immo totius Europæ gentium mercatura continua frequentatur. De ejus origine consentiunt auctores vetusti ac fide digni Cor. Strabo, C. Plinius, atque Solinus, Græcam urbem esse, eamque Syracusios ob Dionysii Siculi tyrannidem profugos condidisse. Falluntur, qui Dores ejus conditores arbitrantur fuisse, Iuvenalis Poëtæ versiculo decepti, quod Doricam appellet Ancona, ludens in rhombum ingentem Domitiani Cæsaris, satyra quarta:

Incidit Hadriaci spatium admirabile rhombi

Ante domum Veneris, quam Dorica sustinet Ancon.

Non animadvertentes venustè poëtam una Italia.

illa voce primam urbis originem atque simul vetustam civium linguam denotare, qua Syracusii conditores, ut & Siculi ferè omnes, antiquitus usi sunt: quemadmodum Theocriti, Moschi, Epicharmi, Syracusanorum poëtarum non solum scripta testantur, sed & antiqui Siculorum nummi plurimi adhuc extantes, Doricam eam fuisse. Colonia Romanorum quando facta fuerit, non plane liquet. Verisimile est, post Tarentinum bellum circa annum urbis DCXXCV, devictis à P. Sempronio consule Picientibus, & Italiæ finibus ad Æsim annem usque prolatis, Anconem in limitibus colonos fuisse deductos. Constat quidem ex Plinio Coloniam Siculorum primum fuisse, qui libro III, cap. XIII, in Piceno Numanam à Siculis conditam scribit, & ab iisdem coloniam Anconæ, appositam promontorio Cumeri in ipso flectentis se oræ cubito. Hinc Ancon Græca voce dicta fuit, quod & urbs, & promontorium forma cubiti se incurvent, & portus stationem tutam faciant. Agrum verè postea Anconitanum per Romanos limitibus Gracchanis per centurias in jugeribus assignatum colonis fuisse, variorum auctorum veterum liber de limitibus memoriæ prodidit. Itaque sub Imperio Romanorum hanc urbem ob portus oportunitatem semper admodum floruisse, auctores multi demonstrant. Cujus quidem portus Trajani Aug. impensis magnificentissime restaurati ingentes & præclaræ adhuc extant reliquiæ. Urbs ædificiis nitida, opulenta mercaturâ, & negotiantium inquilinorum frequentia copiosa. Quæ opposita promontorio Cumeri, mari atque oportunissimo portu à Septentrione clauditur, portis, propugnaculis, atque muris undique munitissima, summorum Pontificum industria. Portus quidem ille capacissimus cum natura, ac promontorii situ, tum opere atque arte veterum, clausus atque adeo tutus est, ut inter primos atque pulcherrimos orbis terrarum adhuc celebretur: quamvis horum atque superiorum temporum supina negligentia quibusdam in locis oppleatur. Extant adhuc magna ex parte marmorea septa, quibus undique vestitus fuit. Item suis interstitiis columnæ, ad quas naves alligabantur; gradus item perampli, per quos ad aquas descenditur, necnon onera ac merces extrahi è navibus evehique in terram solent. Habuisse spaciosas porticus multis columnis innixas, cognoscimus ex nummis antiquis, in honorem Trajani excusis, in quibus portus ejusdem formæ effigiata videntur, & qualis olim fuerit, cum Neptuni signo arundine coronati in undis ante fauces decumbentis juxta delphinum cum navis gubernaculo in dextra. Apparent catenæ duplices, quibus fauces occludebantur, & in ipso portu quinqueregis pratoria, celoces, triremes, phaselii, aliæque naves multæ. In ejus medio inter porticus noscitur arcus ille sublimis, quadrigis

Cur Ancon dicta.

Portus Anconitanus.

Portus Anconitanus in nummo Trajani Imp.

Arcus Trajani in portu pulcherrimus, & ejus descriptio.

H h

& tro-